

Oglašan, pripremljan i izdavan je na temelju
članika i izdanju se na temelju
članika ili po dogovoru.

Nevrijem za preobrađuju, ali se isto
članak ne raspisuje ili poloz
nici se postavljaju u Beču
ili u administraciju Heta u Puli.

Kod narudbe valja točno oz
nati ime, prezime i najbližu
polzu predbrojniku.

Tto list na vrijeđe ne primi,
niti to javi odpravniku u
otvorenom pismu, za koji se
ne plaća poštara, ali se iz
vara napis „Reklamacija“.

Cenzovog računa br. 547/89.
Telefon listare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a neologe sve dohvati“. Naroda poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Legion i dr. prije J. Krapotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Vi. Cvetić dr.), i. i. i. i. i.

Glavna skupština „Družbe sv.
Cirila i Metoda za Istru“. (Nastavak)

Dohodeci:

U upravnoj godini 1906 inkasirala je družba od članova utemeljitelja iznos K 1500; podružnice sabrale su ukupno iznos K 8392,26 dočim je ukupni prinos podružnica u god. 1905 iznosa K 2815, te je družba tom pogledu napredovala sa više od 6000 kruna. Razne hrvatske nomine sabrane su ukupno K 22796,08; najveću svotu sabrao je „Novi List“ to K 6800, zatim „Obzor“ K 3658 „Hrvatstvo“ K 2257, „Hrvatsko Pravo“ K 2190 itd. Darovi prislijeli razvano ravnateljstvu družbe iznajšaju K 40.018; podpore raznih istarskih, hrvatskih i Dalmatinskih občina iznose K 5663; razna družbina poduzeća dala su čistog dobitka K 13.810 i to: cigaretni papir K 997, zigice K 10736, kavni surogat K 928, kisobrani K 1000, olovke K 99, i zagrebački „Merkur“ K 41. — Klub Cirilo-Metodijevih zidara u Zagrebu poslao je K 9950 a razni zapisi tekom god. 1906, iznose K 2600. — Ukupno je dakle družba inkasirala tekom godine 1906 107.820 kruna.

Troskovi:

Plaća učitelja iznajša K 36379, podpore djaciama K 1500, upravni troškovi K 2290, uzdržavanje školskih rostorijskih stojalo je K 8900, popravci grada K 1600, knjige i druge potrebštine K 960, najmarina K 4000, podpore za gradnju škola K 500, radnje novih škola K 13000 i inventara (klupe itd.) K 525 — ukupno dakle K 61.000. Ostale čistog prihoda u g. 1906 K 46000.

Temeljna družbina glavnica iznosi K 25300; taj je iznajz nedotakljiv i uložen je u raznim štiedionicama; ostala družbina imovina ukupno sa rednošću družbinih škola i inventara iznosi K 157000, ukupno dakle K 13.910 odnosno pribrojiv amo i temeljnu družbinu glavnici od K 25300, iznaja imovina družbe koncem g. 1906 kruna 238.910.

Glavnica odlučena za mirovinsku zakladu iznajša je g. 1905 K 851 te je porasla u g. 1906 na K 1060.

To izvjeće g. blagajniku bilo je obraćeno silnim odobravanjem. U menu nadzornog vijeća izjavlja g. Kazimir Jelušić, načelnik Kastva, da je isto pregledalo sve družbine razine i iste našlo u podpunom redu te predlaže, da se dade odboru absolutorij i da se u zapisniku današnjem kupštine uvrsti zahvalu odboru za njegov pozvanoj rad. (Prihváćeno uz burno odobravanje.)

Izbor jednog člana Ravnateljstva:

G. Predsjednik prihváćuje, da se smrću pok. mons. Zamlića izpra

znilo jedno mjesto člana ravnateljstva venecijanskog sveta dolazeće goste. Vlak za te da valja izabrati novog člana. Izabran bijaše g. Šime Đefar župnik u Voloskom.

Brzojavni pozdravi:

G. Dr. Pošćić pročita na skupštinu prispevke brzojavne pozdrave i to: od gg. Dr. Dolenca i Brmbolića u Buzetu; od g. Kastelica iz Materije; od g. Stefanuti iz Općine; od g. Antona Flega iz Sv. Martina; od g. Andrijića iz Nove Baške; od g. ravnatelja Markovića iz Crkvenice; od istarskih akademičara u Zagrebu; od g. Ive Vitezica iz Rieke; od Cirilo Metodijevih zidara u Zagrebu; od državnog zastupnika g. Dra Benkovića iz Brežaca; od g. Jurija Tomase iz Praga; od Cresana iz Cresa; od g. R. Jelušića iz Brseča; od g. A. Kulac iz Poreča; od g. Lileka iz Črnomelja; od pjev. društva „Zrinjski“ iz Dekana; od gg. Ivance i Frana Klemendić iz Dekana; od „otroškega vrta“ iz Dekana; i od Slovenceva na Doberni.

Mozžebitni predlozi:

Gosp. vitez prof. Dr. Coglevina iz Cresa moli za rječ te izjavi; Radujem se veselim srcem, što mogu ovđje medju tolikimi dobrimi ljudi zastupati naše društvo. U meni gleđajte žrtvu od prošlih vremena, koja se neće i nesmiju više povratiti. Sada imademo u rukama oružje, kojim se možemo braniti, kako nam to zakon dopušta. Rodjen sam od kmetke obitelji a bacili su me u talijansku školu te nisam hrvatskih škola ni vido, ali nisam prestao čutići da hrvatski narod prema talijanski uzgoj. — Ja i moj drug g. Bunićević poteckli smo od našeg konsumnog društva od naše zadruge i čitaonica, da Vam zahvalimo svim srcem za Vašu dobrotu i za veliki dar koji ste nam učinili. Postavili ste si spomenik, koji će pjevati Vašu slavu za sva vremena. Budućnost je naša a mi ćemo na tvrdom kamenu zapisati našu ljubav, našu harnost i Vašu slavu. Izvolite primiti ove riječi od iskrena i zahvalna srca. Živila družba Sv. Cirila i Metoda! (Dugotrajni živio kluci popratiše ove iskrene riječi g. Coglevine), —

Gosp. Dr. Janešić, predlaže, neka se zaključi, da se kamate, koje nosi temeljna družbina glavnica, pridoda svake godine mirovinskoj zakladi učitelja. Ti će kamati iznajšati godine preko 1000 K, a mirovinska će se zaklada njima znatno povisiti. Prihváćeno jednoglasno. (Slijedi.)

Svečani dani u Pragu.

U Pragu 29. VI. 1907.

Jučer su započeli svečani dani u zlatnom Pragu povodom „Sleta“ sveslavenskog „Sokolstva“. Citav dan dočeklava je posebni odbor sa svih strana slo

vanskog sveta dolazeće goste. Vlak za vlakom: dovođao je na stotine sokolova i na hiljadu drugog občinstva, koje je poohrljio u češku prieostnicu da bude dijedriki i sjajnih svečanosti.

Sve slovenske zemlje poslale su odašljanike na „Slet“ sokolova, jedini „Poljaci“ učinili su iznajm, kao što ju čine na zatočeno često kad se radi o slavenskoj užajamnosti. Uz mnogobrojne slavenske „Sokole“ slali su svoje zastupnike na „Slet“ i iskreni prijatelji češkoga naroda, Francuzi, Belgijanci, Englez i It.

Svi „Sokolovi“ sakupilo se je u Pragu de 20.000 i to ponevise čeških „Sokolova“. Za njima su najbrojnija zastupnici, hrvatski „Sokolasi“ iz raznih hrvatskih zemalja 5.600 članova. Zatim dolaze Slovenci, Bugari, Srb i. Američki Česi poslali su na „Slet“ mnogobrojnu deputaciju.

Ulice grada Praga punu su domaćeg i izvanjskog občinstva, među kojim se svuda iztice krasna crvena košulja.

U petak na večer započele su svečanosti. Glavno zabilješte „Sokolosa“ i gostiju bijaše na večer krasni „Zofinski otok“, gdje se je sakupio negrepredno množstvo naroda i gdje bijahu svi „Sokolasi“ od načelnika češkog „Sokolstva“ srdačno pozdravljeni. Tuj su izmjenjeni pozdravi u francuzkom, engleskom, hrvatskom, bugarskom, ruskom, slovenskom itd. jeziku. Zofinski otok kao što i u sedjini „Streljački“ otok bijahu tako krasno okrašeni i razsvjetljeni, da se glasovite mlađe razsvjetlje nitu iz daleka injeriru ne mogu.

Istodobno pjevana je u n arnodnom gledalištu „Narodni dinadio“ prekrasna narodna opera najvećeg češkog glazbenika velikoga ali nesretnega skladatelja Smetane. Kazalište bijaše dubkom puno u posebnim ložama bijahu smještene depucije grada Pariza, Bruselja, Zagreba, Ljubljane itd. Oper je zaslužana pravom pobožnosti te se je burno odobravalo glavnim pjevачem.

U subotu vršile se razne pripreme za skupne vježbe sviju Sokolasa, koje će se vršiti na krasnom šetalištu Letna povrh srebropljeno Vitave. Tamo će se stalno skupiti 50.000 duša, da prate raznovrastne vježbe sokolskih društava.

Iz carevinskog vjeća.

Izbor predsjednika carevinskog vjeća.

U Beču 26. VI. 1907.

Glavna točka dnevnoga reda sjednice zastupničke kuće od utorka dne 26. o. m. bila je: konstituiranje novoizabranih državnog zastupstva t. j. izbor predsjednika državnog podpredsjednika, tajnika i redatelja. —

Važno pitanje za svaku zakonodavnu tijelo, a tim važnije za austrijski parlament koji je sastavljen od bezbroja stranaka i stranica, koje sačinjavaju razni narodi i plemena.

O tom važnom pitanju razpravljale su zadnjih dana ne samo većke novine raznih političkih struja, već su so njim

bacili i drugi listovi u pojedinih pokrajina, zastupani na carevinskom vjeću.

Po broju stanovnika i po broju zastupnika u državnom saboru imalo je zastupnika svakako mjesto predsjednika u tom skupu jednoga Slavena između najvećih stranaka t. j. Čeha i Poljaka.

Na temelju podjednog popisa putanista od g. 1900 imade u ovoj poli monarchije:

9.170.500 Niemaca,
5.956.400 Čeha,
3.719.200 Poljaka,
8.575.500 Rusina,
1.192.800 Slovenaca,
711.800 Hrvata i Srba,
675.800 Talijana,
280.900 Rumunja.

Kako je iz ovih brojaka razvidno imade samo Čeha i Poljaka više nego li Niemaca, a pripojili se njih i nas juče Slaveni, to nas imade slavena za 5.884.000 više nego li Niemaca.

Da je bilo uvedeno u istinu sveobči i jednakno izborno pravo to bi bili slavenski narodi u Austriji imali 40—50 zastupnika više nego li jih imaju suda. Ono što se je novim izbornim redom umjelno i lukav otelo slavenskim narodom, odpašao je na račun austrijskih Niemaca, kojim se je htjelo pod svaki cijeni spasiti gospodajući položaj i u novom parlamentu.

Nu uprkos toj nepravdi imade Slaveni u novom parlamentu prema Niemcima znatnu većinu, te se je moralo očekivati, da će svakako iz njihove sredine poteci predsjednik zastupničke kuće.

Niemci raznih struja podjeljeni su u parlamentu u pet raznih stranaka sa 230 zastupnika. — Slavenski zastupnici razdijeljeni su u 8 glavnih stranaka sa 264 dana. —

To čini prema Niemcima većinu od 24 glaza.

Osim njemačkih i slavenskih zastupnika imade u parlamentu 19 talijanskih i 6 rumunjskih zastupnika. Ovi jedni i drugi premda ne pripadaju ni jedni ni drugi jednji to istoj političkoj stranici, mogli su odušljiti kod izbora predsjednika, kad bi se bili bacili na njemučku ili na slavensku stranu.

Niemci u parlamentu nisu mogli računati ni to, da će prodrjeti sami bilo s kojim od svojih kandidata za predsjedničko mjesto, jer su među sobom podijeljeni u tolike i tako oprične političke stranice, da ih nebijše absolutno moguće sakupiti oko jedne osobe. Niemci su mogli računati na svoj uspjeh jedino tada, da se nebi slavenski zastupnici mogli illi htjeli složiti za jednoga svoga skupnoga i zajedničkoga kandidata. I stin su doista Niemci računali i nisu se žalibio u računu prevaril.

Najveća njemačka stranka u novom parlamentu t. j. kršćanski socijalni proglašili su svojim kandidatom za predsjedničko mjesto ravnatelja bečkog magistrata, zastupnika dr. Weiskirchnera. Proti njemu izjavile su odmah, svi socialdemokrati, nječki liberalci, dio nacionalaca itd.

Njegov izbor bio je dakle veoma dvojben -ako postave Slaveni svoga kandidata i ako se za njega slože.

O tomu su, vičali opelovo razni slavenski klubovi. Češi kao najveća slavenska stranka u parlamentu, kanji su proglašiti kao kandidata za predsjedniku stolicu jednoga od svojih prvaka Dr. Kramera ili Dr. Žička.

Južni Slaveni t. j. članovi „Svete južne Slavena“ bili bi bezuvjetno glasovali bilo za kojega od te dvojice, a to isto bili bi učinili stalno i članovi „Slavenske pučke stranke“.

Još su se imali odlučiti za českoga kandidata Poljaci i Rusini. Poljaci, na žalost, pokazali su opet jednom svoju staru čudu tim, što izjavile, da oni neće pod nijednu cijenu glasovati za onoga českoga kandidata, za kojega bi glasovali češki socijal-demokrati.

Tom izjavom osuđen je bio izbor českoga, dotično slavenskoga predsjednika jer bez glasova „Poljskoga kola“ nebi bio pridrođeni slavenski kandidat. Tim je ujedno poskodila nadra njemačkih kršćanskih socijala, da će konačno ipak prodrići sa svojim kandidatom.

U tom stanju stvari nije preostalo Čehom i južnim Slavenom drugo, nego da se i oni prilagode okolnostima, te da se odluče za najmanje zlo; t. j. za kandidata njemačkih kršćanskih socijala sa Dr. Weisskirchnerom. To je za nasa Slavene u obće, napose puko za naše državne zastupnike žalostna činjenica, za koju nose svu odgovornost nasa sjeverna braća, ponosni i sebični konzervativci.

Ako pomislimo da su se austrijski Slaveni već god. 1848. mogli sjediniti na tadašnjem državnem saboru u jednu složnu stranku, iz koje je potekao predsjednik Slaven, t. j. češki rodoljub Dr. Strobacki, komu je slijedio godinu kasnije u Kramjericu poljski rodoljub Dr. Smolka, to nas mora politički crvenilo stida, što se danas, skoro nakon 60 godina, poslije tolikih patnja i borba, nakon tolikog izustava i napredka ciepamo i dielimo na stranke i stranice izlažući se pred čitavim svjetom posmješu i porugu.

Veselili smo se iskreno, da će u novom pučkom parlamentu konačno doći slavensko pitanje na prvo mjesto dnevnoga reda, da će se slavenski zastupnici bar u nekih bitanjih složiti kao prava braća, da pak svi složno izvojuju slavenskom življvu u ovoj poli monarhiji onaj ugled i onaj upliv, koji ga po broju pučanstva i po njegovom geografskom položaju ide.

Prvi odlučniji korak slavenskih zastupnika u državnom saboru nepodkrijejuje doduše tu našu nadu, ali mi se uzprkos tomu čvrsto usano, da će se konačno ipak svi slavenski zastupnici u pučkom saboru učiniti složno u bratsko kolo, te zauzeti kol u saboru toli državnoj upravi ono mjesto, koje im po zakonu i pravici pripada. Za to se hode više ljubavi nego li mržnje, više priegora nego li polipe, više pršanja nego li osvete i više zaboravi nego li spominjanja.

Spas svoj valja da tražimo u slozi i jedinstvenom radu sviju slavenskih zastupnika, inače biti ćemo i nadalje svaciće povratište na našu štetu i sramotu.

U Beču 27. VI. 1907.

Na početku današnje sjednice zamolio je predsjednik Dr. Weisskirchner kuću, da opunovlasti predsjedništvo na to da ono izreće u ime kuće Njeg. Veličanstvu zahvaljujući izbornu reformu i za blagohotne rječi priještolsnom govoru.

Prihodiči za tim imena dvanaestorice izabranih točnica i dvojice redatelja.

Prihodič je razne vladine predloge između kojih nalazi se predlog za promjenu kućnog pravilnika, predlog za pregradnju jednog dijela cesta između Opatije i Lovranca.

Ministar predsjednik barun Beck izrekao je zatim podujli, govor u kojem je

razumio vladin program. Taj govor bio je često povlađivan te ćemo se na nj još avratiti.

Zast. Korosec zagovara slovenski pak njemački spomenicu akadem. društva „Danice“ za slov. sveučilište.

Za uređenje zemaljskih financa sviju pokrajina zastupnici na carevinčkom viču stavljeni su presni predlog zastupnika Gessmanna, koga u kratko obrazloži. O tom predmetu izjavio se prvi ministar finančnosti Koriščevsky obecava vladini podršci.

Iza toga rasprela se o predmetu vrlo obširna rasprava. Govorilo je više zastupnika, vrlo žestoko prati vladinom sustavu njemački i češki socijal-demokrati, koji su također stavili k predlogu dodatak, kojim zahtijevaju, da predloži vlada već u jesenskom zatjevanju zakonsku osnovu za uvedenje sveobčeg i jednako izbornog prava i u pokrajinske sabore. Tому dodatku odobravalo se je vrlo živahnog kad je proti uvedenju sveobčeg i jednako izbornog prava govorio ministar unutarnjih poslova Bienerth — jer da je nemoguće stvoriti za sve pokrajine jednak zakon, to da će vlada nastojati da se proširi postojeći izborni red za pokrajinske sabore — predviđeni su ga tako žestoko socijal-demokrati da je morao opelovo svoj govor prekinuti.

Svi češki zastupnici — i socijal-demokrati započeli su svoje govoru u češkom jeziku i onda nastavili njemački.

Od južnih Slavena govorio je o predmetu obširno i temeljito član „Svete južne Slavena“ zastupnik Hribar. I on je započeo svoj govor slavenski pak nastavio njemački. Izjavio se među ostalim također za sveobčeg i jednako izbornog prava za pokrajinske sabore te da bi se pučko, učiteljstvo podržalo t. j. da bi učitelji stupili u red državnih činovnika i da bi ih država plaćala.

Gовор taj je bio vrlo pazljivo slušan, često odobravanjem popraćen i na koncu od slavenskih zastupnika žalostnim plesanjem odobren. Govorniku čestitaju drugi i prijatelji.

U Beču 28. VI. 1907.

I današnja sjednica bila je prilično burna. Tu buru izazvali su opet socijal-demokrati koji misle da je sloboda, govor samo za njih stvorena, dočim bi morao svaki drugi, koji hoće, da izreče svoje misli, tekar njih za dozvolu tražiti.

Povod burnom prizoru pružio je njemački zastupnik Dr. Pergelt, koji je u svojem govoru k predlogu za ozdravljenje zemaljskih financa, iztaknuo, da zahtijev socijalista za uvedenje sveobčeg, jednako tajnog izbornog prava u pokrajinske sabore.

Naša delegacija, te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do

Politički pregled.

U Puli, dan 4. jula 1907.

Hrvatska.

Hrvatska je dobila novoga bana Kralja II. — Mađarska je vidi nagovorala bana Pejčevića, da čini pritisak na hrvatske delegate u zajedničkom saboru, da napusti opstrukciju, koju vode već preko tri tjedna proti namjeravanom uključivanju magjarskog jezika na željenice u Hrvatskoj, no ban je proglašio borbu Hrvata pravednom u zakonu utemeljenom te je radije dao ostavku, a s njime su zajedno dali ostavku sva tri odjelna predstojnika. Na mjesto odsutnog bana imenovan je cesar na predlog magjarske vlade bivšeg predsjednika stola sedmorce Dr. Rakodcev-a, desnu ruku zloglasnog Khuena.

Imenovanjem novog bana inauguriran je u Hrvatskoj opet staro progonaštvo tiranija i gaženja narodnih prava; novi je ban rođen i odgojen Magyar te će dočasnovo vršiti volju sovjitičke magjarske vlade, koja ide zatim, da Hrvatsku svede na stepen magjarske provincije. Nu proslu su časi kad se još u Hrvatima ovako tiranski postupalo, kao pod zloglasnim Khuenum.

Narod se je hrvatski, prenuto iz sni, u koji ga je bio uljuljao Khuenski i medusobni propiri, on se je osvjestio i kako je znao srušiti krvnika Khuena, tako će znati i smoci oprijeti se tiraniji novog bana, koji dolazi u Zagreb omražen od svih pošteneh Hrvata, bez iznimke.

Taj nenadan preokret svezao je hrvatski narod u čvrstu falangu, koja će znati prkositi banu-tuđincu i vaktenskim nakanam, njegovih gospodara, što nam, najbolje dokazuju skupštine, koje se obdržavaju po Hrvatskoj na kojima svu Hrvati i Šibice bez razlike stranaka obdržavaju postupak hrvatske delegacije u zajedničkom saboru i bude iste na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Hrvatske delegate, međutim vode u zajedničkom saboru obstrukciju te se do sada nečuvenom uzročnošću drže tako mužavno, da im se sami magjarski političari čude. Njihova borba za stalno neće biti ista na borbu na život i smrt.

Njemačka.

Car Vilim, koji inače znade, na pregleđanju vojske, držati ratoborne govoru da se cia svijet — amje, sada se nekako primirio, kad je vidio, da se Engleska ulogiva njegovim susedima, pak je i sam začelio „Srdačna odnosaje“ sa Engleskom a to će ugovor učiniti.

Kina.

Zuti stanovnici Istočnog carstva postade nezadovoljni, pak je nastala pobuna, u kojoj sudjeluje preko 100 tisuća ljudi.

Perzija.

Tek je minula godina dana što je ta država dobila ustav, a već se eto događaju pobune.

Japan.

Ova najlukavija i najnaprednija zemlja država opet nešto snije. Njio joj doista bilo rata sa Rusijom, pak je dala u vlastitim, brodogradilištima, graditi velike moderne ratne brodove, ali i vjedno učinila trgovacki ugovor sa Rusijom.

Amerika.

Savezne države sjevero-američke prijekim okom gledaju jačanje Japana i u trgovini i na moru. U srednjoj Americi se male države medju sobno zaralle, a u državi San Salvador (t. j. Sveti Spasitelj) nastao je građanski rat, Ustaša zauzimaju sve, više gradova, te će valjda pobjediti, jer im se i stojeća vojska prigužuje.

Pogled po Primorju.

Lošinski kotar.

Nerezinski dječaci u talijanskom parlamentu, Nasljednik glasovitog radikalca zastupnika Imbrioni-a, čiji duh plava još uvjek nad jadranskim morem, poznati viktor Mariotti pozvao je u talijanskom parlamentu na odgovornost ministra izvješćih posala g. Tintoni-a, što su toho nerezinski Hrvati napali grčno mornare nekog talijanskog broda, koji se je nalazio u tamnijoj luci. G. Tintoni požurio se je, da povede putevom svojih konzula izzag, te je na temelju te izzagre odgovorio u sjednici talijanskog parlamenta dan 17. o. mjes. toplokrnom zastupniku Marotti-u, da se je izzagrom izpostavilo, da su nekoj dječaci bacali doduze prema talijanskom brodu kamenje, al da nebijaju absolutno nikakve stete ni brodu ni mornarom.

I tako se je i ovaj puta razpljulna u njoj jedna „bomba“ u talijanskom parlamentu, koju je zapalo jedan od onih zastupnika, koji misle, da imaju pravo paoći se u poslove austrijskih podanika. Cudimo se ustrpljivosti austrijske diplomacije, koja podnosi mirno sve onake upletaje talijanskih nemirnjaka u njezine unutarnje poslove, kao da bi Austrija bila kakva nazadna ili odvisna državica ponosno ali i gladne Italije.

Krčki kotar:

Baččani!

Na Želju, većine naših domorodaca iz Rieke, za dan 14. svibnja ov. god. sazvana bi skupština u svrhu ustrojenja morskog kupališta u Bački, koja bijaće izvanredno posjećena; pretresavši gornje pitanje, došla do uvjerenja, da je u našem mjestu od velike koristi „Društvo za pojednostavljenje kupališta u Bački“. Nakon tričnog i višekratnog razpravljanja ustrojenje je pomeđeno, društvo, te istodobno izabran privremeni odbor, kojemu je zadaća sastaviti pravila i sakupljati članove.

Svrha društva jest, naš krasni žal (obilježje) po Pivnici do Frataru) izbrati na korist svega pučanstva, te zajednički sa družtvom „Društvo za polještanje mjestâ“ porudit oko toga, da se naš od prirode divni položaj upozna sa vanjskim svjetom i privatre čim više stranaca i domorodaca na kupanje. Nećemo da Vam potanko tu-

matimo koristi, koje bi od toga na-
rod imao, jer ste o tom stalno osvjeđe-
ćeni, nego Vas ovime molimo, da pristu-
pite državu kao članovi sa više ili manje
jedino zadružnim dijelom. Ujedno i u
moravljavamo, da u krugu Vaših i naših do-
morodaca uzastopite dobiti čim bude više
moguće članova, jer ako se u obice svih
Bačani priključimo novomu državu, moći
će tekar tada odgovarati svojoj svrzi.

Zadružni dio iznosi K. 25.—, a upi-
vanje članova obavlja Ante Tudor u
Bački. Uplaćeni će se novac do uperave
istog koristosno ulagati u mjestu po-
sujnicu.

BASKA, mjeseca svibnja 1907.

Priovremeni odbor.

Voloski kotar:

Plaš nam je Kastva. "Ovece na pro-
daju". Jedini još obstojeći tor ovaca u
bliznjoj Kastvanci, i u nekoju glavu
ima Anton Milli-Jurak iz Rubesi—Dječi
ispod Kastva, koje bi sada želio prodati.
Nemoguće mu je već držati ih, nema gdje
da ih pase, sve je skoro zagradjeno, ob-
činsko tinao porazprodano, jedino uz pu-
teve i grize mogu da mu prokuburuju. Pa
i pastir je teško dobiti, neće toga nitko,
sve ide i traži bolju zaslubu. Tako sve
više nestaje ovuda domaćega blaga, bilo
jednom i volova niz krave, a sada, uz
krmaču jedina krvatica je još i to ne u
svakoj kući. Ovacu bivalo jednom, išlo
sve na manje, a sada će nestat i njih.
Kažu naši stari: svjet se mijenja, ljudi na
njem i sve stvari, tako i način življenja.
Tako ćemo i za ovce u okolicu zapisati u
onu: jednom bilo, sad se spominjato.

Pazinski kotar:

Hrvatski jezik na državnim ure-
dima u Istri. Sada je, iza zadnjih općih
izbora, svatko uvjeren dà u ovoj zemljiji
živi 1/3 Hrvata a samo 1/3 Talijana —
samo nijesu o tome uvjereni jedini c. k.
oblasti, baš one, koje bi morale bilo te i
prije znati. Ove oblasti, kojima je glavna
zadaća općiiti sa narodom, ignoriraju po-
sveću jezik tog naroda i time ne samo
da doveđe do absurdna pojama jednog či-
novnika u ustavnoj državi, već ne udovo-
ljuju ništa svojoj službenoj prizuci koja
zahitljivo obdržavanje postojičili zakona
a ovi zakoni ipak priznavaju jednakost
svih državljana pred zakonom.

Od svih istarskih gradova ipak u tom
pogledu Pazin najbolje stoji; a uža sve to
i u Fazinu su tako razdjeleni činovnici
da je to upravo držka uvreda za onaj
čisto hrvatski kotar. Evo dokaza: Na po-
štansko-brzojavnom uredu u Pazinu —
koji je kao posredujući brzojavni ured
jedan od najvažnijih u zemlji — namje-
steno je 8 činovnika (Bech, Faročić, Got-
tardis, Monti, Patay, Peste, Petrossi,
Pino) od kojih osim g. Faročić svi pri-
padaju talij. narodnosti te se nekoj od
njih dapače i ističu na polit. polju — a
sto je glavno većina ih ne znaće ni slova
hrvatski, a oni što znaju par riječi dija-
leku, neće da govore.

Svjedoče izkvareni brzovaji kao i
okolnost da naši ljudi ako ne poznavaju
talijanski, ne mogu ići na poštu već mo-
raju drugoga umoliti da im obavi posao.

Bojne niti na poreznom uredu
gde od 5 stalnih činovnika (Krach, Penso,
Richter, Vodopivec i Zacharia) samo. Vo-
dopivec govori neprisiljeno sa strankama
hrvatski, dočim ostali oni rijetki sta par
rijeci poznavaju — ustručavaju se, valjda
heće time da pokažu svoju supremaciju

nad narodom s kojim živu. Osobito moramo
upozoriti na tvrdokorost u tom pogledu
činovnika Richtera, koji ne samo što je
uz Elitora U. i Fedela B. glavni javni i
opće poznati agitator talijanske klike u
Pazinu već koji mrzi iz dna duše sve

to nije ultra-talijansko; a u tomu mu-
dostu ekundira i Penso.

A kako je ne sudu?

Nije ni tamo puno bolje. Na Izvan-
parbenom odjeku i na zemljistveni nečete
nadi ni za lijek koju riječ hrvatski jer bi
to bila povreda talijanskog obitelja c. k.
oblasti! Od kancelarijskih činovnika (Pilat
Brajdotti, Sajina i Zanello) jedini je Sajina
koji poznaje savršeno hrvatski, Pilat nešto,
a druga dvojica niti slova; uza to sa Ša-
jinu dodijeliš Izvanparbenom odjelu gdje
bi se sudcu (de Petris) do smrti zamjerio
kad bi ma samo jednu riječ hrvatski
sastavio sa strankama, a Pilat, ne sastavlja
zapisnike hrvatski iz prevelike odanosti
šovensko-talijanskoj ideji.

Naravno da će se c. k. savjetnik koji
sudom upravlja — ispričati da nema do-
vojno osoblja — ali nije tomu tako. Mi
mu stavljamo samo jedno pitanje: zasto
je primio na sud 3 dječaka (Pozzari, Dori-
cich, Udočić) od 16 god., svak i tri bez
visje dozvole, i bez osobite kvalifikacije;
jedan ima 3, jedan 2 a jedan samo 1
razred talijanske realke, koji ne samo da
nepoznavaju niti riječi hrvatski, već na
zemljistniku, gdje su većinom zaposleni,
upravo daju svojim ponasanjem čititi
svakomu, kako mrze sve što nije talijansko.
Osobito se u tome ističe neki Pozzari (kod
c. k. mornarice ga dobro poznava), koji
je promjenio više služba i gospodara, pak
je nespokon primljen na pazinski sud (bez
više dozvole), da famo širi nemir i neškal
među činovnicima razne narodnosti, siki-
ćuti mržnju na sve što se protivi njegovoj
talijanskoj šovenskoj megalomaniji. A za
sto je odbio tolike druge mladiće koji su
imali puno bolje kvalifikacije jer su bili
barem neporačuna ponasanja a imali su
više i nauke, — jedan je imao 4 a jedan
6 razreda gimnazije, poznavali su uz hr-
vatski i slovenski još i talijanski i inje-
mački, ali su imali tu crnu točku da su
pripradali hrvatskoj narodnosti.

Nekoga Smokovića je bio dapače pri-
mio ali jer je Hrvat, tako se je s njime
postupalo da je morno radi grubog po-
stupka prama njemu uzeći sesir i ići
čemu koristi i svjedočiti poznajanja
(!) jezika, kad ga iz mržnje ne rabe!

Ove sličice za danas, a imademo ih
i ljepljih, usobito sa ureda motovunskih i
labinskih.

O tom ćemo kad nas prilikе neprilike
opez za jezik potegnu; a te će se neprilike
pojaviti valjda kod skorih imenovanja za
koja se ečeni da će od 12 praznih kance-
lariskih mjesto, 1/3 dobiti talijani — na-
ravno sve uz svjedočbu poznajanja (sic!)
svih jezika. —

Porečki kotar:

Plaš nam je Žronja. U nedjelju dne-
7. o. mj. priređuju naši rodoljubni Gro-
njanci na Grožnjanском krasu u selu
Martimetići javni plez u korist naše ple-
menite „Družbe sv. Cirila i Metoda“ sa
Istru. Početak točno u 2 sati po pođne.

Prvi je to put, što se ovako javno
sastajemo na Grožnjanštini — u jednom
dijelu Buijsline. Prvi je to put, što se
upozajmimo ovim našim do sada zapuš-
tim narodom.

Pohrlike dakle braćo, pohrlike prijatelji
naroda potlačenoga taj dan u što većem
broju na grožnjanškom kraju. Dodjite među ovaj
narod, da ga razveselite svojim dolaskom,
da vidi da Vas je je mnogo, koji njego 41m
jezikom govori. Pohrlike toga dana na
Grožnjanštini svi iz doline Poreštine,
dohrlike i Vi ostale braće iz Pazinstine,
te Buzeštine, pa i Vi iz Koparštine.

Prijatelji iz Trsta i Koparštine imaju
prilike doći vlakom koji otputuje iz Trsta
u jutro u 6 sati, a oni iz Poreštine onim,
koji odlazi iz Poreča u 6:10. U Grožnjan
se dodjavi prvim vlakom u 10 sati, a dru-
opće poznati agitator talijanske klike u
gim u 9:1/2.

Pripravljujući Odbor.

Razne primorske vesti.

Dan sv. Cirila i Metoda.

Sutrašnji je dakle dan posvećen na-
sim velikim apostolima. Na stotine i sto-
tine će se kriesova paliti na njihovu čest
širom cijelu Istru. Neka se rasplante i arca
bunjeni ljuhavlju napram svojemu
čaroruđu, a napose napram našoj miloj dje-
čici. Saperite tom prigodom posvuda gdje-
god vas imade u Istru i izvan nje, pri-
nosite za Družbu sv. Cirila i Metoda sa
Istru. I maleni iznos će nam dobro doći,
jer zrno po zrnu poguča.

Potreba novih škola danomice raste,
troškovi su ogromni, a od vas samih do-
lazi nam pomoć. Napred, braćo svi za
našu Družbu!

Narodni darovi. Na mjesto čestitke
zastup. Spinčiću darovaše podružnici
sv. Cirila i Metoda u Malom Lošinju po
1. krunuigg: N. N. pop Vjekoslav Volaric,
pop Franjo Volaric pop Ivan Žic i Otac
Jurinto Rusin.

Otvoreno podružnike sv. Cirila i
Metoda u Kaldiru (Motuvunčina) obavili
će se dne 14. t. m.

Imademo li ili ne imademo zemal-
skog kapetana? Citali smo ovih dana u
talijanskim novinama natječaj na mjesto
ruvnatelja zem. bolnice Puli podpisani od
... kotar, kapetana Rizzin.

Nama je svima poznato, da je g. Dr.
Rizzi, položio, čest. zemaljskoga kapetana
posto nije vlasti htjela sazvati naže
zemaljski sabor, ako nepristane talijanska
saborska većina na to, da vladin zastupnik
odgovori na hrvatsku interpelaciju i hr-
vatski.

O tom odreknuću g. Rizzi-a govorili
smo opetovno u ovom listu tražeći od ce-
sarske vlade, da nam kaže jasno i očito
da li je g. Rizzi ostao muš beseda ili jo
li je beseđu kano i bube pojeo.

Na to upite ništo dobili nikakav od-
govor da smo moral držati da je g. Rizzi
ostao ipak jednom muš beseda.

Citali smo doduse negdje, da ministar
predsjednik ministar Beck vodi pregovore
sa Rizzi-em, ali o kakvom uspjehu tih
pregovora nismo nigdje ništa čitali.

Pošto je tako sada gosp. Rizzi pod-
pisao pod službenim spisom kao zemaljski
kapetan, to možimo ponovno i konačno
cesarsku vlast, da nam kaže je li zbilja
g. Rizzi besedu pojeo i pod kojim se je
uvjeti nagodio sa visokostom.

Kažite nam dakle da li imademo ili
ne imademo zemaljskog Kapetana da pak
znamo na čemu smo.

Za učitelje i opć. činovnike.
C. kr. namjesništvo u Trstu dopisano
od 24. X 1906. br. 25222 pozvalo je po-
krajinski Odbor, da ovaj izvijesti općine
i ravnateljstva pučkih škola u Istri, kako
je ravnateljstvo lječilišta u Gieichenbergu
(Stajerska) i Johannishbrunnen-u dalo ne-
koje pogodnosti učiteljima i općinskim či-
novnicima.

Ta pogodnosti traju svake godine od
1. lipnja — 15. lipnja i od 15. kolovoza
— 30. rujna i sastaje se u ovom:
1) 20% jestinija stanovanja iznad 2 K
na dan;
2) 10% jestinija stanovanja ispod 2 K
na dan;

3) 50% jestinije lječenje i glazba;
4) 50% jestinije kupelji i slično i
5) 20% jestinije lječenje vodom.

Učitelji i činovnici moraju se kao ta-
kovi legitimirati sa potvrdom od svoje
nadležne oblasti (mjesno ili kotarsko vi-
jeće ili općinski ured). Voz se preko
Graca. Hajde dečki odvaze se, pokupite
torbe i šta u nje — pa na put.

Odlikovan hrvatski lječarnik.
U kranjskoj Laibacher Zeitung citamo:
Njegova Visost Vojvoda Pavla Fridrik
Meklenburški odlikovan je g. Hinko Brilli
u Litviji sa naslovom »dvorskog apote-
karja«. Lječarna g. Brilli je najsjepće ure-
đena u cijeloj pokrajini. Pokrajinski glu-
var Teodor Schwarz koji je pred malo
složeni sa šarovićim mozaikom čine sna-

posjetio lječarnu izrazio se veoma povolj-
no o istoj.

Gosp. Brilli je već nekoliko godina
dobjavač c. k. državnih želježnica.

Vrlo g. Brilli dodrom rođenju
uredništvo ovog lista najiskrenje čestita,
Zivio!

Žrtve poljačkog školskog strijaka.

Dječji strijaci u Pruskoj traju nepresiano. U
njemu je angažovano do sada 60.000 djece
poljačke. Ukupno iznose kazne zatvora, do
sad izređene nad Poljakinima okrivjenim radi
bunjenja i podicanja na strijaci, 18 godina.

Globe, troškovi, nameti na obitelje do sad
iznose 200 hiljada maraka. Iz srednjih
škola izjedrano je 80 dječaka poljačkih. Sus-
pendirano je 300 poljačkikh načelnika i
prijeđnika občinskih. Svećenika kažnjeno
je do sad 85, a vodi se proces protiv još
20 njih. Osim toga vode se mnogi pro-
cesi protiv novinara.

Mladi Istrane.

Izgao je 7 i 8 broj (jedan svazak) tog
vlog omladinskog lista.

Mladi Istrane veoma je raširen ne samo
po Istri već njegova vole i ostala hrvatska
braća duž Dalmacije, Bosne i Bar-
novine a putuje u ljepon broju u daleku
Ameriku jer i tamo ima mnogo srđaca
koja za domovinu biju.

Mladi Istrane izlazi kroz čitavu godi-
nu, svakog 1. u mjesecu. Cijena mu je
postom ili dostavom u kuću, plativo una-
prije, i K i 50 para. — Uredništvo i
uprava nalazi se u Malom Lošinju (Istra)
u ulici Franje Josipa I, br. 1382.

Narodna Prosvjeta: primili smo 7 i
8 broj (jedan svazak) tog krasno uređi-
vanog mjeseca sa slijedećim sadržajem:
»Život«, Crvenko Bijelopavlić.

Moja skolica. Po talijan. priredila jedna
učiteljica.

Moravski Hrvati. Češki napisao Gra-
ničar.

Das Kind. Piše Dunav Baletić, Beč.

Kotarska učiteljska skupština. Piše I. M.

Ne zavidjate nam l... Fran Pilek.

Pčelarstvo kao nuzgredno zanimanje puč-
kih učitelja. Piše Lovro Tomasić.

Učiteljstvo i parlament.

Kako treba uređiti školski vrt, da bude
školi i narodu od koristi? Raspravio
Ivan Mahulja.

Slovnički i pismeni sastavci za pučke
škole. Piše Aug. Rajčić.

Vjesnik. — Lične vijesti. — Kojizvestnost
i prosvjeta.

Na grobu Vinka Zamlića. Spj. Nadan
Zorin.

Prvim abiturientima hrvatske gimnazije
u Pazinu. Piše P. S.

Marija. Napisala Josip.

O Petrovu-dne. Spj. Ernest Jelušić.

Ne kloni... Rudolf bar. Maldini.

Mjesečnik se živo preporuča. Predplatna
iznasa K. 4. Urednik Ernest Jelušić —
Pula, via Operai 10.

Novo djelo Rendićev. Trčanski
„Indipendente“ piše: Među umjetničkim
djelima, kojima se u zadnje doba oboga-
tilo groblje, zaslužuje osobito pažnju
spomenik obitelji F. Kosović, djelo gor-
gea i sjajnog genija klpara Iv. Rendić.
On je svome djelu podao svu svoju indi-
vidualnost, izraženu u posvemu novoj
kompoziciji, koja poprima vanredno kar-
monišnu formu iz skupa motiva proučenih
i usklajenih sa pravim divnim stvaralačkim
duhom, premda se ipak temelji na jedno-
stavnom pogotovo naivnom razvoju crta.
Nu auktor ne teži samo za ovim harmo-
ničnim razvojem oslanjajući se na crte
cjelokupnosti, nego takodjer za ukupnim
utiskom, što ga djelo čini na metričca
onom smionošću, kojom se auktor vinuo,
da upotribe boju jednoga materijala, koji
do sada ne bi bio još stupio u našo gro-
blje, gdje samo bioli mramor Imade pre-
vladajući notu. U svom djelu je Rendić
upotrebio zagato-srveni švedski granit
norvežki sjenit i sibirski labrador, koji
složeni sa šarovićim mozaikom čine sna-

